

[Finansministeren.]

ling, og 30 mill. kr. til afskrivning på sukkerfondens underskud. Endvidere foretages på § 24 en midlertidig placering af visse udgifter, som senere fordeles på de respektive ministeriers regnskaber; således kan jeg nævne de 18 mill. kr. til imødegåelse af udgiften ved den ventede forlængelse af det midlertidige løntillæg til tjenestemænd og pensionister for tiden indtil 31. december 1950. Endelig er som allerede omtalt et beløb på 250 mill. kr. afsat til eventuel forlængelse af gældende tilskudsordninger og imødegåelse af de udgifter, som især vil fremkomme ved tillægsbevilling.

Udgifterne til statens anlægsarbejder er budgetteret til ialt 103 mill. kr. mod 127 mill. kr. på indeværende års finanslov. Størstedelen af udgiften vedrører statsvirksomhederne; heraf er 66 mill. kr. til statsbanernes og 16 mill. kr. til postvæsenets anlægsvirksomhed. Til videreførelse af de betydelige arbejder på Grønland foreslås bevilget 6 mill. kr.

Tilgodehavender og udlån er opført med en bruttoudgift på 258 mill. kr., hvoraf 220 mill. kr. er udlån i henhold til boligstøtteleven. Som lån til opførelse af arbejderboliger på landet opføres 8 mill. kr.

Afdrag på statsgælden budgetteres til 70,6 mill. kr., og der regnes med indfrielse af statsgældsbeviser og spareobligationer for ialt 125,8 mill. kr. samt med indfrielse af 5- og 10-årige statsobligationer for 242 mill. kr.

Efter denne gennemgang af det foreliggende statsregnskab og finanslovforslaget skal jeg fremsætte nogle betragtninger om den økonomiske situation i almindelighed, idet jeg især i denne forbindelse skal tillade mig at henvise til den „Økonomiske oversigt“, som er udarbejdet af det økonomiske sekretariat som et aktuelt supplement til nationalbudgettet, og som vil blive omdelt til rigsdagens medlemmer i morgen.

Som følge af de i de sidste 14 dage gennemførte ændringer i en række landes valutakurser står vi i mange henseender overfor en helt ny situation. Man kan derfor ikke uden videre forlænge de udviklingstendenser, der hidtil har gjort sig gældende; det vil dog være rimeligt at sige et par ord om den økonomiske udvikling, som har fundet sted gennem de sidste måneder.

Udviklingen i USAs økonomi er af central betydning for konjunkturudviklingen i Vesteuropa, og det er derfor med stor interesse, at man har iagttaget, at den nedgang i de amerikanske priser, som gjorde

sig gældende siden forrige efterår, er ophørt i løbet af sommeren 1949. For visse varegrupper har der endog været prisstigninger i de seneste måneder.

Selvom devalueringen i Europa i visse henseender kan svække USAs stilling, synes der dog ikke at være grundlag for at regne med nogen væsentlig ændring i det amerikanske konjunkturforløb, og en krise eller depression er næppe forestående.

I Europa er den meget betydelige produktionsfremgang, der har gjort sig gældende siden 1946, i det store og hele fortsat i indeværende år. Industriproduktionen ligger nu i en række lande væsentligt højere end førkrigsniveauet, og investeringernes omfang, der er et afgørende udtryk for genopbygningen, er stadig meget betydeligt.

På to væsentlige punkter er der imidlertid i løbet af foråret og sommeren 1949 sket ændringer i billedet. Således har for det første en række lande haft øgede vanskeligheder i forbindelse med gennemførelsen af de opstillede mål for udvidelsen af dollareksporten. Dollarmanglen er derfor blevet relativt skærpet. Dette har navnlig haft gyldighed for England, hvis dollareksport ikke blot *ikke* er steget i det forventede tempo, men hvis dollarindtjening har udvist et direkte fald i løbet af første halvår. Dette førte til den engelske dollarkrise, som var den umiddelbare baggrund for den devaluering af pundet, som fandt sted.

Med devalueringen af pundet og en lang række andre europæiske valutaer er der sket en afspænding i dollarkrisen, og for en tid lang må det nu forventes, at dollarindtjeningen vil have væsentligt bedre vilkår end før devalueringen.

Jeg vil i denne forbindelse minde om, at Englands dollarproblem på længere sigt i høj grad også er Danmarks. Vi har før i tiden normalt haft et dollarunderskud og vil som følge af vor økonomiske struktur næppe blive i stand til at løse vort dollarproblem alene ved egen indsats. Vi køber råvarer, navnlig til landbruget, i Amerika, og sælger hovedparten af vore landbrugsvarer i England. Den naturlige løsning på vor dollarknaphed, når Marshallhjælpen er slut, er derfor, at vi igen som før krigen får mulighed for at ombytte en del af de pund, vi tjener i England, med dollars, og det er også den udvej, vi har opstillet i langtidsprogrammet.

Den anden ændring i den økonomiske situation vedrører den finansielle stilling. Den økonomiske stilling har i alle de krigsramte lande i Europa siden krigen været